

Weetjes

Wist u dat ... Gispen een Schiedamse concurrent had?

Gevraagd naar Nederlandse fabrikanten van buizenstoelen is Gispen vaak de eerste naam die opkomt. En terecht, want ontwerper W.H. Gispen heeft een enorme invloed gehad op verschillende gebieden, waaronder buismeubilair. Er zijn in Nederland echter honderden fabriekjes geweest die inspeelden op de trend en buizenmeubelen op de markt brachten. Ook in Schiedam! In de Jeneverstad waren er minstens twee: buizenfabriek Excelsior en Gebr. De Wit. Door de jaren heen zijn buizenstoelen van De Wit een sterk merk op de markt gebleven. Zozeer zelfs dat er weer moderne kopieën verkocht worden. Schiedam heeft dus meer dan gedistilleerd en scheepsbouw om trots op te zijn!

Schiedamse buizenfabriek Gebr. De Wit

Helaas is er nog niet veel bekend over het bedrijf, behalve dat ze in 1945 aan de Hoofdstraat 159 gevestigd waren en tien jaar later aan de Nieuwe Haven 89-91.. Tijdschrift Musis wil, ondermeer in samenwerking met het Gemeentearchief Schiedam en het Stedelijk Museum, proberen daar verandering in te brengen. Het doel is nog dit jaar een themanummer

over de gebroeders De Wit te maken. Daarvoor zijn wij ondermeer op zoek naar eigenaars van De Wit stoelen, om deze in beeld te brengen en de verhalen erover te horen. Wellicht zijn er nog Schiedammers die voor de firma hebben gewerkt, of die ons meer kunnen vertellen over het bedrijf? We zijn erg geïnteresseerd in alle informatie die we kunnen krijgen!

Stoel Gebr. De Wit, Gemeentearchief Schiedam

Reageren kunt u naar:

Werkgroep De Wit,

p/a Gemeentearchief,

Stadserf 1, 3112 DZ Schiedam

010-219 1919

archieff@schiedam.nl (o.v.v. Werkgroep De Wit)

Starring Gispen stoel met stoeipoes

Striptekenaar Erik Kriek is de terrechte winnaar van de Stripschapprijs 2008, meldde onlangs de NRC. Op de tekstloze strip van hoge kwaliteit staat *Gutsman* afgebeeld, Kriek's anti-held die een moeizame relatie onderhoudt met de mooie stoeipoes Tigra.

Waarom Gispen fauteuil 406 al inspiratie kan geven ...

Oud & Nieuws

Nieuwsbrief 14 - 08

Van de voorzitter

Deze bijdrage van de voorzitter gaat over boeken. Boeken die gaan over ontwerpen van Willem Hendrik Gispen.

Het eerste boek heet "Stoelen" en is een catalogus van de verzameling van de faculteit Bouwkunde in Delft. Op donderdag 2 oktober is dit boek, geschreven Otakar Mácel, Sander Woertman en Charlotte van Wijk en uitgegeven door Uitgeverij 010, ten doop gehouden. De TU Delft verzamelt al meer dan honderd jaar stoelen voor onderwijsdoeleinden. Deze verzameling is uitgegroeid tot een van de belangrijkste meubelcollecties in Nederland. De verzameling kreeg zelfs nationale aandacht toen bij de brand, waarbij het gebouw van Bouwkunde in vlammen opging, aanvankelijk gedacht werd dat deze ook verbrand was. Gelukkig bleek dat niet zo te zijn!

In de collectie van de TU Delft zijn verschillende ontwerpen van Gispen opgenomen waaronder de Diagonaalstoel, de Mondial en de 356. De presentatie van het boek was in het nieuwe (tijdelijke) restaurant van de faculteit waar door de ontwerpers een "Gispen kamer" was opgenomen. Op bijgaande foto's is te zien dat

hier de sfeer van de vijftiger jaren weer helemaal teruggebracht is. Voor wie eens een keer in de buurt van Delft is.....

Het tweede boek waar ik het over wil hebben is het boek "Gispen in Rotterdam, nieuwe verbeelding van het moderne", geschreven door Hetty Berens, conservator bij het NAI en bestuurslid van de Stichting Gispen Collectie. Dit boek is uitgebracht ter gelegenheid van de jubileumtentoonstelling in het NAI. Gispen bestond in 2006 90 jaar en was medesponsor van deze publicatie. Nu wil het feit dat Gispen nog een flink aantal van deze boeken beschikbaar heeft en de vrienden van de Stichting een plezier wil doen. 'Vrienden van' kunnen in het bezit komen van dit prachtige boek door overmaking van € 5,- op bankrekeningnummer 60.17.04.940 t.n.v. Stichting Gispen Collectie onder vermelding van: "boek Gispen in Rotterdam" en verzendadres. U betaalt dan alleen de verzendkosten en krijgt het boek cadeau van Gispen!

John Venneman
Voorzitter

- > Van de voorzitter
- > Jubileumfeest in Huis Sonneveld
- > Gezocht: Giso lampen
- > Weetjes

Colofon

Bijdragen

Sylvia van Schaik
John Venneman

Gastbijdrage

Hetty Berens

Vormgeving

Danny van Loon

Distributie

Gerry Lippes

Redactionele coördinatie

Guus Larsen

E-mail

museum@gispen.nl

De medewerkers van de Stichting Gispen Collectie
wensen de lezers van *Oud & Nieuws*

Prettige feestdagen en een voorspoedig

2009 !

Jubileumfeest in Huis Sonneveld Rotterdam.

75 jaar Gispen meubels en Giso lampen

Heeft u zich weleens afgevraagd waar je een oud pand kunt vinden dat vrijwel volledig met Gispen meubels en lampen is ingericht? Sinds 2001 is het voormalige woonhuis van de familie Sonneveld in Rotterdam open voor publiek en inderdaad, dáár vind u een woonhuis dat tot de nok toe gevuld is met ontwerpen van W.H. Gispen. Maar er is niet alléén Gispen; er zijn ook stalen buismeubels van Auping, ontwerpen van Marcel Breuer voor Thonet, tuinmeubels van de Duitse Bauhaus-ontwerper Erich Dieckmann en ook meubels van de architect van het huis, Leen van der Vlugt, sieren dit huis.

Huis Sonneveld is een van de best bewaarde woonhuizen in Nederland in de stijl van het Nieuwe Bouwen en is daarmee een staalkaart van modern design in de jaren dertig. De witte villa is ontworpen door architectenbureau Brinkman en Van der Vlugt en in 1933 opgeleverd. Het

Burgemeester Ivo Opstelten van Rotterdam en Ole Bouman, directeur van het Nederlands Architectuurinstituut, openden het jubileumjaar van huis Sonneveld op feestelijke wijze.

Vriendschap Gispen en Van der Vlugt

W.H. Gispen en architect Leen van der Vlugt kenden elkaar uit hun studietijd. Ze hadden daarna, in 1920, samen met andere architecten de Vereniging Opbouw opgericht, de spreekbuis van de Nieuwe Zakelijkheid. In de statuten van deze culturele vereniging stond de samenhang tussen architectuur en aanverwante kunsten voorop. Contacten binnen deze kunstenaarsvereniging leverden behalve ideeën en inspiratie ook nieuwe opdrachten op. Ook Gispen's lidmaatschap van de Rotterdamsche

huis staat midden in het culturele hart van Rotterdam en trekt sinds de opening in 2001 ruim 25.000 bezoekers per jaar! Een belangrijk deel van deze bezoekers komt speciaal voor deze moderne design, waaronder alle inmiddels moderne klassiekers geworden meubels en lampen van W.H. Gispen. Gispen vormt een rode draad in de geschiedenis van het moderne wonen in ons land. Juist omdat veel van deze meubels en lampen ook nu nog in zoveel woonhuizen te vinden zijn, is deze museumwoning een feest der herkenning!

Activiteiten jubileumfeest

In 2008 bestaat Huis Sonneveld 75 jaar. Dit werd in mei met een jubileumweek feestelijk gevierd. Er verscheen een kinderboek over het huis: Een nieuw huis voor Muis Mus. Avonturen in huis Sonneveld. Bovendien was er een uniek jazzconcert in de woonkamer, er werden lezingen gehouden en

Uniek jazzconcert in de woonkamer van Huis Sonneveld

Kring was in dat opzicht van belang: hij leerde er de notabelen van Rotterdam kennen.

Brinkman en Van der Vlugt waren tevens de architecten van de Van Nelle-fabriek en het Feyenoordstadion in Rotterdam. Het Rotterdamse architectenbureau had al bij de Van Nelfabriek samengewerkt met W.H. Gispen, die speciaal voor dit fabrieksgebouw lampen en meubels machinaal begon te vervaardigen.

er kwam een internationaal gezelschap van museum-woningeigenaren om over het wel en wee van museumwoningen in Nederland te praten. Huis Sonneveld is immers uniek in Nederland. Het is het enige moderne woonhuis uit de jaren '30 dat opnieuw compleet is heringericht en opengesteld voor het publiek.

Kinderboek Een nieuw huis voor Muis Mus. Avonturen in huis Sonneveld.

Voorlezen uit het nieuwe kinderboek over Huis Sonneveld in de woonkamer van de villa.

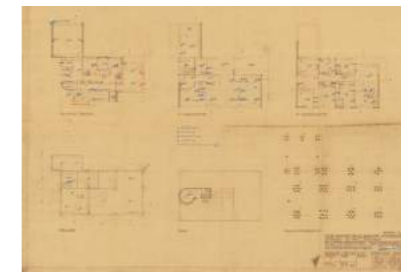
Arie Sonneveld was één van de directeurs van de Van Nelle-fabriek. Zijn opdracht aan Brinkman en Van der Vlugt voor het ontwerp van zijn woonhuis dateert uit 1931. Op hun beurt schakelden Brinkman en Van der Vlugt de firma Gispen in. Het werd daarmee hun tweede samenwerkingsproject. De firma Gispen leverde maar liefst 22 verschillende lampen en bijna 60 meubels voor dit luxe woonhuis. Gispen selecteerde de lampen uit de Giso lampencatalogus no. 29 (1931) en de stalen buismeubels uit catalogus no.

52 (1933). De meubels variëren van een theetafeltje, tot de fauteuils die ondertussen moderne klassiekers geworden zijn. Andere meubels zijn unica, en werden in een wat aangepaste versie geleverd of speciaal voor deze woning vervaardigd. Het moderne karakter van de lampen heeft een wat gevarieerder karakter: er hangen lampen met elementaire vormen zoals de kegel, de cilinder en de bol. Maar ook traditionelere en decoratieve lampen vonden een plek in huis: de eettafellamp en de lampjes in de studio hebben stoffen, shantung kappen. Deze concessie aan moderniteit kwam voort uit de vraag naar luxe van de opdrachtgever. Een deel van de lampen in de Giso catalogus waren van geïmporteerd Duits fabricaat en hebben majolica armaturen. Ze worden als GISO aangeduid maar zijn dat in feite niet.

Speurtocht

Zo'n 200 originele meubels en lampen waren eind jaren negentig, toen het huis als museumwoning werd ingericht, nog in het bezit bij nazaten van de Sonnevelds of waren zelfs nog in het huis aanwezig. De nazaten gaven de meubels en lampen in langdurig bruikleen aan de Stichting Volkracht Historische Monumenten, formeel

de eigenaar van deze museumwoning. Af en toe komen er nog steeds objecten van de oorspronkelijke opdrachtgevers boven water. Zo dook onlangs een oude typemachine op, teruggevonden op de zolder van één van de kleinzoons. Ook bezoekers schenken met enige regelmaat iets aan het huis, zoals onlangs nog een fraaie gietijzeren koffiemolen uit de jaren '30.

Plattegrond van huis Sonneveld met daarop de no.'s van alle Gispen lampen ingetekend.

Voor een nauwkeurige reconstructie van de inrichting van de oorspronkelijke woning waren er verschillende bronnen. Er zijn bijvoorbeeld bouwtekeningen van Brinkman en Van der Vlugt waarop ook het interieur tot in detail is uitgewerkt. Er zijn foto's uit die tijd van beroemde, moderne fotografen als Jan Kamman en Piet Zwart. Er waren rekeningen, bestellijsten etc. Er is in het Gispen-archief

in het Nederlands Architectuurinstituut in Rotterdam bovendien een fraaie overzichtstekening bewaard gebleven, met alle nummers van de Gispen lampen op de plattegronden van het huis daarop ingetekend.

Oproep

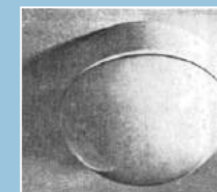
Een aantal lampen was eind jaren negentig nog steeds in het huis aanwezig, maar een groot deel werd op tweedehands markten aangeschaft, of opnieuw geproduceerd. Enkele bleven echter onvindbaar, zoals de Giso lampen no. 810, 812, 813, 814 en 822. Deze zijn afgebeeld en beschreven in Giso catalogus no. 29, pagina 79-80. Het zijn met name de onopvallende modellen vaak vervaardigd uit majolica en destijds door Gispen uit Duitsland betrokken, die tot op heden onvindbaar blijken te zijn. Het complete overzicht van de gezochte lampen treft u hieronder aan. Graag zou ik de lezers van dit bulletin oproepen mee te denken over mogelijke vindplaatsen van deze nog ontbrekende lampen!

Hetty Berens, bestuurslid Stichting Gispen Collectie en coördinator Collectieonderzoek bij de afdeling Collectie van het Nederlands Architectuurinstituut

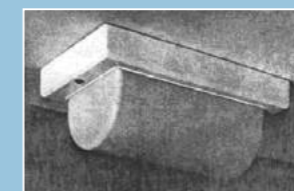
Gezocht: Giso lampen

Giso no. 810 (8 stuks).
Waterdichte majolica.
Plafonnier diameter ballon 15 cm.
Voor gloeilampen tot 75 watt

Giso no. 812 (6 stuks).
Gisocatalogus no. 29, pagina 79.
Waterdichte majolica plafonnier of wandlicht.
Diameter ballon 20 cm.

Giso no. 814 (1 stuks).
Gispecatalogus no. 29, pagina 79.
Waterdichte majolica plafonnier of wandlicht 26 x 14 cm.
Voor gloeilampen tot 40 watt.

Giso no. 813 (1 stuks).
Gisocatalogus no. 29, pagina 80.
Waterdichte plafonnier porselein.
Hoogte 6,5 cm.
Voor gloeilampen tot 75 watt.

Giso no. 822 (2 stuks).
Gispecatalogus no. 29, pagina 80.
Waterdicht wandlicht porselein.
Hoogte 7.5 cm tot 75 watt.